

Odůvodnění usnesení vlády ze dne 26. února 2021 č. 212

V souladu s § 6 odst. 2 písm. e) zákona č. 240/2000 Sb., krizového zákona, rozhodla vláda pro řešení vzniklé krizové situace o přijetí tohoto krizového opatření.

V souvislosti s nepříznivým vývojem epidemiologické situace ve výskytu onemocnění COVID-19 způsobeného koronavirem SARS-CoV-2 vláda vydává v souladu s krizovým zákonem krizová opatření, jejichž cílem je omezení mobility obyvatel a s tím související omezení rizikových kontaktů a snížení pravděpodobnosti přenosu nákazy je podstatou všech přijímaných opatření.

Epidemiologickou situaci v České republice je charakterizována protrahovaným komunitním šířením SARS-CoV-2, které vytváří podmínky pro nekontrolovaný přenos nákazy na osoby imunitně oslabené z důvodu věku a komorbidit, ale zároveň dochází i k narůstajícímu trendu nemocnosti u osob v mladších věkových skupinách a u osob bez rizikových faktorů.

Nepříznivá epidemiologická situace je v současnosti výrazně potencována šířením mutovaných kmenů SARS-CoV-2, především pak tak zvané britské varianty viru, která se vyznačuje zvýšenou schopností přenosu mezi lidmi.

Je přitom nutné zdůraznit, že šíření biologických agens má velmi odlišné charakteristiky v porovnání s ostatními agens, např. šířením chemických látek.

Expozice v tomto případě neznamená jen kontakt s určitou koncentrací látky po definovaný čas, ale jedná se o podstatně komplexnější proces s řadou více či méně známých parametrů.

Přenos nákazy závisí na:

1. Přítomnosti zdroje nákazy,
2. Uskutečnění přenosu nákazy,
3. Přítomnosti vnímavé populace.

Vznik a průběh onemocnění dále také ještě ovlivňuje velikost infekční dávky, mechanismus přenosu nákazy, vstupní brána a stupeň vnímavosti hostitele.

Mezi nejzávažnější epidemie z pohledu dopadu a zátěže v populaci právě jsou epidemie způsobené mezilidským šířením. Nejvyšší nemocnosti v populaci je dosahováno při šíření respirační cestou, pomocí kapének obsahujících infekční agens, které se dostávají do okolí nemocného při mluvení, dýchání, kašlání a kýčání. V souvislosti s probíhající pandemií onemocnění COVID-19 a přijatými opatřeními k odvrácení jejích bezprostředních dopadů na zdraví obyvatel ČR se ukazuje, že mezi nejdůležitější nástroje, jak ovlivnit vzniklou epidemii a zastavit její nekontrolovatelné šíření, je ovlivnit tyto jednotlivé články epidemického procesu. Zdroj nákazy lze izolovat a léčit, cestu přenosu přerušit a vnímavého jedince chránit, například karanténními opatřeními či očkováním, které v souvislosti s pandemií onemocnění COVID-19 však zatím není v současné době v dostatečném množství k dispozici.

Při epidemickém šíření infekčního onemocnění hrozí riziko, že bez přijetí opatření dojde k nekontrolovatelnému šíření infekce v populaci s možností vyčerpání kapacit zdravotnického systému k možnostem izolace a léčby se zásadním dopadem do zdraví populace. Mezi nejvíce nebezpečné patří paralelní šíření, kdy jeden nemocný současně nakazí více než jednoho člověka a dochází tak k masivnímu šíření infekce v populaci. Mezi klíčová opatření patří možnost účinného přerušování šíření nákazy mezi jednotlivci a v celé populaci (omezení shlukování, omezená poskytování vybraných služeb, používání ochranných a dezinfekčních prostředků).

Jediným reálně možným východiskem k zajištění změny současné velmi nepříznivé epidemiologické situace ve výskytu nemoci COVID-19 v České republice, je tedy nastavení

velmi přísných protiepidemických opatření cílených na klíčové prvky řetězce přenosu nákazy SARS-CoV-2 v časově a plošně přesně definovaných podmínkách.

Při současné intenzitě šíření viru SARS-CoV-2 hrozí velmi vážné riziko, že bez přijetí přísných krizových opatření dojde v rámci narůstajícího nekontrolovaného šíření nákazy v populaci k vyčerpání kapacit zdravotnického systému se zásadními a častokrát ireverzibilními dopady na oblast veřejného zdraví. Nepřijetí razantních protiepidemických opatření, která sníží počet nakažených osob a počet osob vyžadující hospitalizaci, by znamenalo vyčerpání lůžkových a personálních kapacit nemocnic a další zhoršení stavu pacientů např. i s kardiovaskulárními a onkologickými onemocněními, kteří nedostanou adekvátní plánovanou péči, která je u chronických onemocnění nezbytná.

Vzhledem ke skutečnosti, že mezi nejčtenější ohniska patří v celkovém hodnocení školská zařízení, včetně mateřských škol, dochází prostřednictvím jiných krizových opatření taktéž k dalšímu omezení provozu škol, přičemž se mj. zakazuje i osobní přítomnost žáků na základním vzdělávání v základní škole a osobní přítomnost dětí na předškolním vzdělávání v mateřské škole.

Zákaz prezenční výuky dětí a žáků ve školách má mj. za následek, že spolu s prezenčním poskytováním vzdělávání nemůže být zajištěna ani péče o děti a žáky od 2 do 10 let. V důsledku nezajištěné péče by museli péči o tyto děti a žáky zajistit zákonní zástupci dětí a žáků. V případě, že zákonní zástupci dětí a žáků vykonávají povolání, jejichž výkon je nezbytný pro chod státu v nepříznivé epidemiologické situaci, by zajištění péče o tyto děti a žáky jejich zákonnými zástupci mohlo způsobit nejen vážné ohrožení fungování státu, ale také ohrožení životů a zdraví obyvatel.

Do těchto skupin povolání patří zaměstnanci zajišťující veřejnou bezpečnost a obranu státu, tedy zaměstnanci bezpečnostních sborů, zaměstnanci obecní policie, příslušníci ozbrojených sil a zaměstnanci podílející se v rámci plnění svých pracovních úkolů na zajištění funkce prvku kritické infrastruktury.

Dále zaměstnanci zajišťující zdravotní a sociální služby, tedy zaměstnanci poskytovatelů zdravotních služeb, zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví, zaměstnanci uvedení v § 115 odst. 1 a další zaměstnanci v sociálních službách podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, sociální pracovníci zařazení k výkonu sociální práce na krajských a obecních úřadech podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a sociální pracovníci a další odborní pracovníci vykonávající činnosti podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Dále se jedná o zaměstnance zajišťující výkon nezbytných veřejných služeb, tedy zaměstnanci Úřadu práce České republiky, zaměstnanci České správy sociálního zabezpečení a okresních správ sociálního zabezpečení, zaměstnanci Finanční správy České republiky, zaměstnanci Ministerstva vnitra, kteří vyřizují agendu pobytu cizinců a zaměstnanci České pošty, s. p.

Další skupinou zaměstnanců nezbytných pro výkon činností státu jsou zaměstnanci podílející se na fungování určených škol podle tohoto krizového opatření, tedy pedagogičtí anebo nepedagogičtí pracovníci určené školy nebo školského zařízení a dále zaměstnanci škol a školských zařízení, jejichž činnost nebyla přerušena (zaměstnanci školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy, zaměstnanci zařízení školního stravování připravující obědy pro žáky na povinném distančním vzdělávání).

Pro zajištění chodu státu se v této souvislosti nařizuje hejtmanům krajů a primátorovi hlavního města Prahy v místech, kde je taková potřeba, určit školu nebo školské zařízení zřízené krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly

v oblasti školství, které budou vykonávat nezbytnou péči o děti ve věku od 2 do 10 let, jejichž zákonní zástupci patří mezi taxativně stanovené skupiny zaměstnanců.